

Z 40 66/20-21
Budyšin

POGAJAJ BÓH

ČAS OPIS EVANĢELSKICH SERBOŮ

1. čislo

Budyšin, januar 1970

Lětnik 20

Heslo na lěto 1970:

Wobarnuj smilnosť a prawo a stajej nadźiju na swjeho Boha! Hoz. 12, 6

Što wozmjemy sobu do noweho lěta, do kotrehož smy zastupili? Dobre přeća wšelakeho raza smy sej wuprajili a mjez sobu wuměnili. Što smy sej přeli? Hdyž je so to stało jenož na swětnje wašnje, běše to zbožo, wjele wuspěcha a wšitko dobre. Hdyž smy to sčiniłi po našich serbskich wótčach, běše to Boži měr, Boža hnada, Bože žohnowanje, čišćosć, strowosć, wšitko, štož trěbne je na čěle a na duši, a naposledku tež wěčna zbožnosť. Haj, što bychmy nětko woprawdže sobu wzali do lubeho noweho lěta? To su wšitke tute dobre přeća, to je wšitke to, štož smy sej wumyslili a předewzali. Ale mamy wěstosć, zo wšitko tak budže, kaž myslimy a planujemy, zo so wšitko dopjelni, štož so nam přeje? To dawno wěmy: Wěstosć nimamy na žadyn pad a na žane wašnje!

Štož džensa na nas čaka a jutře snano laka, komu to znate je?
Twój puć je potajeny.
Wšak je mi to wšo jedne!
Nadźiju stajam na tebe.

Wěstosć nimamy, jenož nadźiju móžemy sobu wzać! Jenož? Němske přisłowo praji, zo je so hižo někotry přez nadźiju a dolhe čakanje blazn sčinił. Wězo dyrbi to nadźija być, kotraž ma dobry zakład a založku. Hewak wisamy z njej w powětrje. Ale to je prawa a strowa nadźija, wo kotrež nowolětnje heslo rěči, mjenujcy ta, kotruž ja stajam na swjeho Boha. To je tak podobne kaž tamne znate psalmske słowo: „Poruč Knjezeje swoje puće — tež za a přez nowe lěto 1970 — a staj swoju nadźiju na njeho. Wón budže wšitko derje činić.“ Wězo „derje“ po jeho woli, tak zo móžemy spěwać — a to nic jenož při přewođenjach —: „Štož čini Bóh, w š o dobre je!“

To pak je jenož jedna strona našeho hrona, kotrež dyrbi nas zaso přewodźeć jedne cyle lěto. My nječamy jenož něšto wot Boha wočakać přez swoju nadźiju. Wón tež něšto wot nas wočakuje — mjenujcy, zo bychmy smilnosť a prawo wobarnowali a wobchowali! To stej wěcy, kotrež so na tutym swěće samo wot so njerozumitej. My namakamy tu mjez stworjenjemi wjele njesmilnosť. Kak može na příklad zwěrho swój wopór čwělować a krjudować. Kak su tež čłowječko k tomu hotowi, hdyž spominamy na přescěhanje Židow a to, štož je so stało w koncentraciskich lěhwach abo we Vietnamje abo hdžež-

kuli. Tež we wosobinskim žiwjenju při džěle a w susodstwjě, tež w swjobjach a mandželstwach! K tomu jedyn příklad ze serbskeje wsy před 70 lětami. Naš kantor Lodni, wo kotrymž w tutym čisle wšelake steji a na kotrehož wosebje spominamy, je mi to ze swojeje mladosće powědał. Tam něhdže bě žiwy korčmar, kruty muž, prawy patriarch stareho časa. Jeho žena před nim a při nim ničo njeplačeše. Wona bě skromna a pokorna wosoba. Ale něšto sebi přeco přeješe, mjenujcy časnik. Muž njechaše ničo w tym wědźeć. „K čemu trjebaš časnik? Wšak maš zeger na scěnje. Tón je wulki dosć za tebe! Ničo z toho njebudže!“ W tym padže pak žena samostatnje skutkowaše. Wona běše sebi pjenjezy nalutowala a kupi sebi žonjacy časnik. Wězo zhoni knjez mandželski wo tym. Wón so rozzlobiwiši praješe: „Njejsym tebi zakazał, časnik měć, dokelž žadyn njetrjebaš?“ A wza žonje časnik z ruky a čisny jón do kachlow. Njebě to akt a fakt najwjetšeje njesmilnosť? Njemohli hišće druge příklady mjenować?

A prawo? Njewěmy my wo wjele njeprawdže na tutym swěće? Njeje někotryžkuli njeprawych a njesmilnych sudnikow namakal? Tak na příklad Jan Hus, Dietrich Bonhoeffer a mnozy druzi.

Bóh wot nas prawe zadžerženje a smilnu wutrobu wočakuje. To je zmyslenosć Samariskeho ze znateho přirunanja; haj njezabudźmy na wulkeho smilneho Samariskeho, to je naš Knjez Jezus Chrystus sam, kiž je z wulkeje lubosće a smilnosť, zo by nam prawdosć před Bohom zasluził, na křiž šol. W jeho mjenje — nowe lěto su Jezusowe mjeniny — smy 1. januara nowe lěto započeli. Z nim chcemy přez njo hić a jo 31. decembra skónčić. A što nam přinjese, nje-wěmy. Ja nječam prajić, zo to nas ničo njestara. To nas hižo stara. Ale my sebi tohodla žane starosće nječini. My so prócujemy, smilnosť a prawo wobchować, to rěka tež prawu wěru, a wšu nadźiju, kotruž mamy — a my mamy wšelaku nadźiju —, na Boha Knjeza stajeć. Tak smy sami derje wobarnowani a wobchowani!

Před twój trón, Božo, stupimy nětk při spočatku lěta; čě z cylej duše chwalimy, ty Knježe wšeho swěta, zo sy hač dotal zdžeržal nas a zastarał nas každy čas, kaž Wótčec swoje džěći.

Tuž na tebe so spuščamy, ty dyrbiš naš Bóh wostać. Ty wěšće daš, zo změjemy, štož je nam dobre, dóstać. Štož tebi wšón so dowěri, tón wuńdže wěšće hanibje. Ty swjoch zbožnje wodžiš.

Čłowjek na měšačku a naša wěra

Z kajkeje spěšnosť stej so wědomosć a technika wuwiloj! Wot přních drjewjanych nastrojow hač k wunamakanju mašinow je tralo statysacy lět. Wot pospytow přních lětađlow hač k přním raketam wšak su zašli jenož hišće někotre džesatki lět, a nětko hač k přnje-mu lětej čłowjekow k druhemu planetej jenož hišće někotre lěta! Prjedy su ludžo wo wunamakanjach druhy hakle po někotrych lětach něšto zhonili, nětko su z telewiziju a scelakom njeposrednje byli informowani. — Bohužel wšak tež wěmy, zo tajke a druge techniske pokroki bychy lědma tak skoku móžne byli, jeli njeby z tym tež zwisowalo wubědžowanje, haj honjenje za swětowym přenistwom, prestižom. Je to potajkim tež prašenje a zajim mōc-narstwow. A to so stawa, hdyž hišće miliony na zemi z hlōdom mrěja, nimaja žiwjenski minimum a su zaplećeni do wōjnskich konfliktow! Kajke su to bojazne rozdzěle, paradokse zjawy, z kotrychž móže čłowjekej być zadrž!

To wšo su wěcy, kotrež dyrba tež wěriwego čłowjeka nućić k přemyslowanju. Njeńdže tu wězo jenož wo kosmonawtiku. Ciwilizacija, techniska rewolucija saha do našeho wšedneho žiwjenja. Pomyslmy jenož, kak smy džens porno prjedawšim časam žiwi, što jěmy, kak so wobłěkamy, kelko chemiskich wuslědkow a techniskich wudobyćow přeměnja nastajnosći dale naše žiwjenje! Něchtó by móhl być měnjenja, zo křescanska wěra z tutymi wědomostno-materielnymi wuslědkami njeměla ničo činić. To je hižo teologiske wopaki. Wěra do sčlowječneho Boha je přeco wěc ludži w konkretnej situaciji. Tajke wuwica ze sobu přinjese stajnje tež moraliske prašenje. Myslimy na wuslědky tež mediciny! Z toho stejnišća njemůže a njesmě wědomostno-techniske wuwice na swěće křescanej być nje-wažne. Každý myslacy čłowjek widži mjez tymle wuwicom a nabožinu zwisowacu problematiku.

(Pokročowanje scěhuje)

Krasna perspektiwa

Njeboj so, móličke stadleško; přetož wašeho Wótcu spodobanje je, wam to kralestwo dać. Luk. 12, 32

Kóždy nowe léto wita ju ludźo z nadźiju a radosću, zdobom pak tež z bojósću a starosću. Woni so nadźijeja, zo so jich dońt k lepšemu wobroći, a so boja, zo budžeja w tym zjebaní. Před sydomyndžesat lětami wotstupi 19. lětstok město 20. lětstotkej. Swěto-wa wustajeńca w Parisu tehdom poka-za přewróť w čłowskich stawiznach. To běše přehlad wo tym, štož su čłowjekoj docpěli we wědomosćach a w technice. Tuta wustajeńca wubudzi nadźiju, zo je čłowjestwo wustupiło z časa swojeho džěcatstwa a zastupilo do časa dorosćeneho, zo je doba barbariskich wójnow wotbyta, kaž wone hišće w 19. lětstotku žalostnje zachadźachu. Jelizo čłowjek na rozumne wašnje w měrje džěla za natwar, štož by jeniče garantowało woprawdžity postup a wuwijanje čłowjestwa. Ale bórže přindže strašne wostrozbnjenje. Přenja položca noweho lětstotka přinjese dvě swětowej wójnje, kaž je stawizny hač dotal hišće njeznajachu.

Přez 25 lět mamy měř, byrnjež hišće nimamy měř mjez ludami wu-jednany. A w Bliskim a w Dalokim ranju je hišće surowa wójna. Nazhoni-li smy wuwice wědomosćow, wosebje techniskich, kaž to hač dotal hišće ženje bylo njeje. Čłowjek je po-był na měsacku. Naš horicont je so powjetšil. Zawěsće krasne perspekti- wy za přichod. Zdobom je tutón člo- wjek, kotryž je docpěl wjeršk swo- jeje mocy, slaby a bjezmócnny pře- čiwio katastrofam w přirodže. Wón hinje w njezahojomnych chorosćach.

Zda so, zo jeho komplikowane ma- šiny hustodosć wobknježa. Wšědnje ma wón wulke riziko njesć.

Čłowjek wobknježi strašne mocy, kotrež móža swět krasnje přetworit, ale kotrež móža jón tež zničit. Tuž so ludźo džensa tak prawje zbožowni nječuja, dokelž hladaju z bojósću do přichoda. My pak mamy tola krasnu nadźiju před sobu. Wona těj w na- spomnjenym slowje našeho Zbožni- ka: „Njeboj so, móličke stadleško...“ W nocy Jeho narodźenja připowěda- chu jandželjo pastyrjam:

„Njebojće so, přetož připowědam wam wulke wjesele.“

To je přenje slowo Ewangelija. A potom: „Měr na zemi!“ Tole slowo wopisuje nam woprawdžitosć Jeho kralestwa, kaž je wono dar Boži za nas čłowjekow. Přichod bjez bojósće a stracha. Přichod woprawdžiteho zboža a radosće. To je wěčne ži- wjenje!

Lubi bratřa Lužiscy Serbja! Wy dosć derje wěsće, što to rěka: mólič- ke stadleško. Přez tysac lět sće wu- trali jako małe stadleško wosrjedź cuzeje wokolin, kotraž chcyše Was na so sčahnyć. Wy sće přešli hórku šulu stawiznow, kotrež Wam zapo- wědźichu samostatnosć. Na koncu pak so Wam tola dachu wšelke mož- noty za eksistencu. Tak sće tola pře- trali a sće něk žiwi pod nowym a měrliwym knjejstwom. Dóstali sće swoje městno a česćownosć. Njeje to džiw? Tak je Knjez dopjelnił swój slub.

Tuž hladajće z dowěru do přichoda

Hdyž je naša nadźija žiwa a synla, budžemy z njeje wobstać. Tu njeńdže wo čłowske horoskopky a perspektiwy, ale wo Jeho slowo, kotrež je swět stworiło a dokonjało naše wumoz- ženje.

Naša ewangelska wěra je synla skala. Domy, kotrež na nju twarimy, njeपालi žane zemjerženje.

Wostańće dale w lubosći a póznaću Knjeza a Zbožnika, našeho Jezusa Chrystusa, kotremuž budž chwalba nětke a na wšě časy.

To Wam wutrobne přejemy.

Waš bratr w Chrystusu
farar Karol Bronisław Kubiś
w Krakówje

Br. farar Kubiś je we wulkim mě- sće Krakówje jenički ew.-luth. du- chowny. Jeho wosada njeje jenož po cyłym měsće rozbrojena, ale tež da- loko po kraju.

Jeho a jeho dom smědžachmy před lětami na swojim pućowanju po Pólskej zeznac. Wón nas tehdom wozdže po Krakówje a nam powě- daše wo bohatych a tež zrudnych sta- wiznach pólskeho luda. Wot młodych lět sem so zajimuje za nas Serbow. W Krakówje maju towarstwo přeče- low Lužiskich Serbow, kotrehož schadźowanja wón rady wopytuje.

Tuž so wjeselimy a smy jemu dža- kowni, zo je lěta wón nam posłał nowolětny postrow.

Tež my ewangelscy Serbja přejemy jemu a jeho wosadze a cyłej ewan- gelskej cyrkwi w Pólskej Bože žoh- nowanje.

Kantor Arnošt Lodni z Bukec njebohi

Bukečanska wosada žaruje wo swojeho dohlólětneho kantora. Tysa- cy njebočićkich je na pohrjebni- ščo přewodžał. 16. nowembra běše jeho přewodźenje. Přiwuzni, wo- sadni w nahladnej ličbje a někotři Budyscy Serbja jemu poslednju česć wopokazachu. Tež my čitarjo „Pom- haj Boh“ chcemy so nětko w duchu na jeho pohrjebje wobdžělic.

Wězo zaklinča musica sacra, ko- trež je služil swoje žiwe dny, na wosebite wašnje. My slyšachmy jeho pišće a pozawnowy chor; wosada spěwaše, trójce tež cyrkwinski chor, němsce a serbsce; knježna Hanka Kokelic přednjese jako solistka pos- ledni Bachowy kěrluš, kotryž běše do serbskeho přeložil.

Psalska modlitwa běše 92. psalm: „Krasna wěc je, Knjezej so džako- wać, a chwalbu spěwać twojemu mjenu, ty najwyši; rano twoju hna- du a w nocy twoju prawdu připo- wědać na džesac trunach a psalteru, z hraćom na harfje. Přetož ty, Knje- že, činiš, zo wjesele spěwam wo two- jich skutkach a chwalu džělo twoje- ju rukow. — Prawy budže so zelenić kaž palmowy štom, wón budže rosc kaž cedrowe drjewo na Libanonje. Či, kiž su šćěpjeni w Knjezowym domje, so w přitwarkach našeho

Boha zazelenja. A hač so runje ze- starja, budža wšak kćěc, plódní a čerstwi, zo bychu woni zjewili, zo Knjez je tak dobry, moja skała, a njeje žana njeprawda w nim.“

Z jeho žiwjenja

Arnošt Lodni so narodži 17. měrca 1878 w Psowjach. Wón wopytowaše ludowu šulu w Minakale a wučerski seminar w Budyšinje. Jako młody wučer skutkowaše we Wóslinku, w Klukšu a we Łupoji. Zwěrowany bu 22. meje 1902 w Minakale z Hanu Lejnu rodž. Lodnijec. Z mandžel- stwa pochadza jedna džowka. W lé- će 1913 bu jako kantor a šulski di- rektor do Bukec powołany. W šulskej službje wosta hač do léta 1948, jako bě 70 lět stary, w cyrkwinskej hač do léta 1959, jako bě 81 lět stary. Wot 1948 hač do 1959 bě wón tež kate- chet. Jako dirigent swojeho lubowa- neho cyrkwinskeho chora pak je hi- šće hač do 90. léta swojeho žiwjenja skutkował a nam na tajke wašnje tež hišće na cyrkwinskih dnjach služil. Jeho mandželska wumrě 25. februara 1951. Wón wosta strowy a čily hač do wysokeje staroby. Na- posledku měješe krótku, čezku cho- rosć sćerpic. Boh swojeho swěrneho služobnika 13. nowembra k sebi wot- wola do wěčnosće.

Z narěče při jeho marach

„Swěrný muž budže jara požohno- wany.“ Přisłowa Sal. 28,20

W žohnowanej starobje 91 lět je naš luby stary kantor na Božu praw- du wušoł. Dyrbi kóžda wysoka sta- roba wužohnowana być? To drje nic! Jemu bě date, na lětach přiběrać bjez zestarjenja, bjez wašnja starca. Wón běše woprawdže hač naposledk kaž „palmowy štom“, wo kotrymž naš psalm rěči, „Kaž dub“, tak pra- jachu ludźo, „steješe a chodžeše.“

Nic jenož jeho staroba, ale jeho cyłe žiwjenje bě požohnowane. Wono bě woprawdže dopjelnjene žiwjenje. Žohnowanje po našim teksće zwisuje ze swěrnosću. Wězo njemóžemy sebi Bože žohnowanje zaslužić; wono je dar, hnada. A tola znajemy potajny zakoň žiwjenja, po kotrymž swěrnosć swoje plody přinjese. My móhli za lubeho njebočićkeho „wysoki kěr- luš“ swěrnosće spěwać. To pak njeby po jeho myslí bylo. Wón bě jednory a skromny. Wón lubowaše slowo Knjezowe, kotrež rady na so poča- howaše: „Hdyž sće wšitko činili, štož je wam prikazane, rjekńće: My smy njewužitni wotročey; my smy činili, štož běchmy činić winojći.“ (Luk. 17,10) Wón měješe poetisku žilu. Ja sebi zwěrju prajić, zo běše serbski lyrikar. Wón je wšelake pěníł — ale zaso zničil, dokelž njebě po jeho zdaću zrate za čišć. A kelko kěrluš-

šow je přetožil, a to na wuběrne wašnje, nic jenož, zo so rymuje! Archiw našeho cyrkwinskeho chora je dopokaz za jeho pilnosť a swěrnosť. A tak runy, kaž we wysokich lětach steješe a chodžeše, běše wón tež w swojim charakteru. Wón je wšelake doby a systemy dožiwił. Ženje njeje so po wětřiku wjercał. Radšo je so wzdał swojeho zastojnstwa jako šulski wjednik, hač zo by něšto činił přećiwo swojemu přeswědčenju. Po wójnje pak je dowěra wyšnosťow a ludnosť je jeho zaso do jeho stareho městna powołała.

Wón bě sprawný, haj kruty, tež sam na sebe, ale tola poňny začuća a lubosće, tež w swójbje. Jeho mandželska je krótko do zloteho kwasa wumrěła. Do noweho domu njemožeše wona sobu začahnyć. Wot toho časa běstaj nan a džowka hromadže žiwaj. Po duchownym džěle je tež rady w chěži a w zahrodze to činił, štož bě trěbne. Hišće jako 90lětny steješe na rěblu.

Wězo jónu přińdže poslednja hodžina, a wosebje w tajkej starobje dyrbiš z tym ličić. My běchmy wšitcy tak zwučeni na jeho přitomosć, zo sebi myslachmy, zo dyrbi to přeco tak wostać. Kelko něhdyšich šulerjow je mjez nami, někotry je sam stary. Někotreho je spēchował a so wo njeho starał. Tak wjele, kaž je wón tež nazhonil w zašlych časach, njebě pak wón jenož žiwy w zašłosći, ale mjeješe zajim tež za přítomne wěcy a problemy. Jako dóstachmy před lětami nowu liturgiju, njeje to wotpokazał, ale praješe: „To tež hišće dočini my!“ Wězo su jeho mocy poněčim woteběraše. Wón mało slyšeše. Wutroba bě wosłabnyła. Snano bě w poslednich njedželach choriši, hač so zdaše. Sam začuwaše, zo so poslednja hodžinka přibližuje. Wón bě krótko do swojeje chorosće w jednym domje w Koporcach a praješe potom: „To běše džensa posledni króc, zo sym tam pobyl!“ A jako bě hišće raz na farje, daše sebi pokazać smjertne knihy, zo by sebi wobhladał zapisk pohrjebow prjedawšich kantorow. A naposledku na chorožozu praješe cyle jasnje: „Kónc je blisko!“

Tak chcemy jemu popřeć njebjeski měr. Tež w jeho wumrěću ležeše miłosć a žohnowanje Boha, kotremuž bě swěru služil. Tež jako bě na wotpočinku, přińdže porjadnje pod Bože słowo a k Božemu blicu. Požohnowanje njezwisuje jenož z člowskej swěrnosťow, ale tež ze swěru Božej w Jezusu Chrystusu. Tutu Božu swěru je sam připowědał přez cyrkwinski hudžbu a křesćansku wučbu. Rady je wón džěcom nabožinu podawał.

My smy jeho wšitcy lubowali. My chcemy so jemu za wšo džakować hač do wěčnosti, do kotrejež je zašol. Nětko plaći jemu Jezusowe słowo: „Ow, ty dobry a swěrný wotročko, nad małym sy swěrný byl, ja će nad wjele postaju, zastup do wjesela swojeho knjeza!“

Ja skóncu z pěsničku z jeho pjera, kotraž nam pokazuje, zo wón wědžeše, što je woprawna lyrika:

Hdyž džěn so chila,
domček Bože slóncu jasne chwata,
je njebju wječornom najrjeńša pycha
data,

Synoda Sakskeje krajneje cyrkwje

Synoda mjeješe dotal 74 člonow. W přichodže změje 80. Wot 74 bě 60 wuzwolonych a 14 powoňanych.

Synoda ma 40 wuzwolonych lajkow, k tomu hišće 7 powoňanskich.

Synodalow wola naši cyrkwinsky předstejerjo w tajnej wólbje.

Synodalow powołał je wěc cyrkwinskeho wjednistwa. Mjez powoňanymi synodalemi je Serbski superintendent.

Ze 74 synodalow je 14 žonow.

Prezident synody je Jan Cieslak, kachlestajer ze Seifhennersdorfa. Jeho 1. zastupjer superintendent Arnold-Budyski. 2. zastupjer inženjer Domsch.

Biskop a krajnocyrkwinski zarjad su na wšěch posedženjach přítomni, nimaju pak prawo, sobu wothłosować.

Plenarne schadžowanja synody su zjawne. Na lujbach sedži přeco tójšto zajimcow. Nowinarstwo ma swoje městno w posedžerni. Zakonje wobzamknyć w našej cyrkwi móže jenož synoda.

Synoda je takrjec parlament našeje cyrkwje.

Biskop rozprawješe před synodu

Derje wšak by było, hdy byše nadrobne zhonili wo wobšěrnym džěle w našej krajnej cyrkwi.

Njech wam to a druhe naspomnu z biskopoweje rozprawy.

We wšelkich wulkich a mjeńšich městach su so wosady zmužile, člowjekow wukublać, zo bychu móhli starym chorým pomhać. Hdyž je ličba pomocnikow tež hišće mała, je každa zwólniwa ruka lubje witana.

(Tež w našich wosadach dyrbjeli přemyslować, kak móhli tu a tam pomhać. Wono njeje stajnje znamjo slabeje lubosće a njeđžakownosće, hdyž su naši stari wopušćeni, dokelž so přiwuzni dosć wo nich njestaražu. Kak dyrbi młódša generacija wšo dokonjeć? Poľnje ruce džěla a k tomu stareho člowjeka wothladać? Hustodosć móc jedneho samoho ani njedosaha, choreho wumyc a přepoľožiť. Casto sebi susodki při tym pomhaju. To je derje! Mnozy pak tež stonaju, dokelž sebi rady nje-wědža. Woni chcedža svojich starých přiwuznych derje wobstarać, ale kak? We wšelkich serbskich wosadach mamy wšak hišće smilne sotry. Budžmy džakowni za jich swěrne džělo, ale starajmy so wo dalšich pomocnikow.)

Za stajnje chorowatych je so ličba městnow za wočerstwjenje přisporila. Fararka, kotraž ma sama bėdu trajaceje chorosće nosyć, pisa měsacnje chorým dušepastyrski list.

Domy Znutřkowneho misionstwa trjebaju nuznje sobudželaćerjow,

a bójska miłosć z njeho pruži,
nam pokojej a měrej služu. Hamjeń.
La.

sotry ale tež tajkich pomocnikow, kotřiž su so připódlu dale wukubłali za tajke diakoniske džěla.

Drježdžanski dom diakonisow je lětsa (18. 5.) swjećil jubilej swojeho 125lětneho wobstaća. Hróžba noc 13. 2. 1945 je tež tutomu domej wjele škody načiniła. Přeco zaso so to abo druhe twarjenje znowa natwari. Tak ma so lětsa hišće dotwarić dom za sotry.

Njech su jenož mjenowane wšelke pola cyrkwinskeho džěla:

- džělo mjez žonami
- džělo mjez mužemi
- sociologija
- radupodawanje za mandželskich (seksualne problemy)
- Ewangelski zwjazk
- Gustava Adolfovow skutk cyrkej a Židža
- Krajnocyrkwinske zjednotstwo ewangelizacija
- misionstwo mjez artistami
- institut za dušepastyrstwo
- pozawnowe misionstwo
- Lipsćanska džiwadłowa skupina
- dušepastyrstwo mjez chorými
- dušepastyrstwo mjez hluchimi

Cyrkwinski dorost

Za službu w Sakskej cyrkwi přihotuje so 259 studentow, mjez nimi 41 studentkow. Na Lipsćanskej uniwersice studuje 88 studentow (27 studentkow). Na Teologiskim seminarje w Lipsku studuje 112 studentow.

Wašnje studija je so wo něšto přeměniło. Praktika su so podlěšile a rozmnožile.

Za duchownych w zastojnstwje su wšelke móžnoty dalekublanja. Dom

diakonow w Moritzburgu ma 412 wuswjećenych bratrow. 24 su w přihotowskej službě, 55 su we wukubljanju.

Diakonow wosebje nuznje trjebamy za službu we wosadach jako katechetow za podawanje nabožiny, jako kantorow, ale tež za wšelke nadawki w Znutřkowym misionstwie. Škoda, zo mamy jednoho jeničkeho serbskeho diakona.

Amalie-Sieveling-Haus w Radebeulu ma tuchwilu 27 šulerkow. Tuton dom w Radebeulu na podobne wašnje holcy za službu w cyrkwi přihotuje kaž dom diakonow w Moritzburgu młodych mužů.

Tež młode holcy chcemy namolwjeć, zo bychy so dale přihotowac za službu w cyrkwi. Zastužba drje njeje tak wulka kaž w produkčiji, ale zastojnicy cyrkwyje maju trochu tu samu mzdu kaž přistajeni wšůdžom druhdže.

62 holcow da so kublac za dźelo w cyrkwinskih pěstowarnjach.

67 studentow ma Cyrkwinska hudźbna šula w Drježdžanach. To budžeja naši přichodni kantorjo.

K tomu přindu hišće tamni, kotřiž so přihotuja na zarjadniske zastojnstwa w cyrkwi.

Tak je to wulka ličba młodych čłowjekow, kotřiž studuja a wuknu, zo bychy w cyrkwi swoje dźelo jónu měli za swój všedny chleńb. Jich ličba pak je tola hišće přemala džiwojo na dźelo, kotrež na nich čaka.

Boža služba a cyrkwinska hudźba

Krajnocyrkwinski hudźbny direktor Tomm je z wěcywustojnymi zwuběrał 53 nowych spěwow, kotrychž teksty a hłosy su našemu časej přiměrjene.

Synoda bě wupisała myta za najlěpše nowe spěwy, kotrež so hodža za naše wosady. Wjele wjace hač 1 000 spěwow bě so zapodało wot 294 wosobow.

W Sakskej krajnej cyrkwi mamy 908 cyrkwinskih chorow ze 17 178 spěwarjami a 631 kurendow z 8 823 spěwarjami.

Přeskočić chců biskopowu rozprawu wo pjenježnych wobstojnosćach našeje cyrkwy, wo cyrkwinskih dawkach, wo kolektach a zběrkach, wo cyrkwinskih ležownosćach a dochodach z nich, wo cyrkwinskih lěsach, wo cyrkwinskih twarjenjach, kotrež nam wjele starosćow činja. Nochců so tu dale zaběrac z cyrkwinskim pismowstwom. Do toho však słuša tež naš „Pomhaj Bóh“, wo kotrymž podawam každe lěto rozprawu na „Kublanskim dnju“ kónč maheho rózka.

Wážny dźěl biskopoweje rozprawy bě wosadnemu žiwjenju wěnowany. Na kóncu swogeho spominanja na wizitaciju w Budyskim wokrjesu praješe biskop: Na wizitaciju móžu wróćo hladać z wulkej džakownosću za wšo, štož je Bóh přez swoje słowo a swogeho Ducha we wosadach wubudził, za wšu zmužitosć k dźětu, kotruž wón dawa fararjam, jich pomocnikam a tež mnohim wosadnym. My so z Boha nadžijamy, zo wón dobre piody da wšitkim zetkanjam a ženženjam pod jeho slo-

wom. Njeh naspomnju hišće někotre sady z III. dźěla biskopoweje rozprawy:

Žiwjenje čłowjekow a ludow je dale wohrožene z wójnu a namocu, z njeprawdosću a lžu, ze sebićnosću a hidu. Kak móhli my hdy čerpjacych w swogich modlitwach, w swojim skutkowanju a w swojim myslenju zabyc! Kak móhli hdy pozabyc, zo budžemy so ze wšemi čłow-

jekami před Bohom zamołwjeć dyrbeć, hač smy so mocy zleho spjećowali abo so jej podali! Prawe puće a prawe možnoty spóznać wostanje stajnje naš nadawk.

K tomu trjebamy duchownu wulkosć, kotraž so wotewrja wšemu nowemu póznaću, a k tomu trjebamy móc wěry, zo bychmy ze znutřkowneho přeswědčenja rozmyslować móhli. W.

Wutrobnje Was wšitkich strowju, Wy lubi čitarjo našeho Pomhaj Bóh

Was strowju, Wy lubi Serbja w domiznje, ewangelskich kaž tež katolskich. To nas nimo měry jara wjeseli, zo wjele katolikow naš časopis čitaju. My tež rady čitamy Katolski Posol. Smy však hižo někotre nastawki z njeho přewzali.

Was strowju, Wy lubi Serbja, kotřiž sće z domizny wučahnili a čitaće w cuzbje naše cyrkwinske lopjeno.

Was strowju, Wy lubi přeceljo Lužiskich Serbow w Čechach, w Słowakskej a w Pólskej.

Boža miłosć přewodž Was wšitkich přez lěto 1970!

Zdobom wozjewjam Wam program za tuto lěto

23. maheho rózka 1970: Kublanski džen w Budyšinje

8. hač do 12. smažnika 1970: Kublanski čas serbskich fararjow w Bělej Horje pola Hrodzišća

27. a 28. smažnika 1970: Serbski cyrkwinski džen w Hodžiju

Waš farar Gerat Lazar-Bukečanski jako předsyda Serbskeho cyrkwinskeho dnja

Z wosadow

Z Lupoje. Hana Marta Karichowa woswjeći 27. nowembra 1969 swoje džewjećdzesatnicy strowa a džakowna. Widželi ju poslednje lěta wěsće wjace njejsće. Jeje noze stej sprócněj. Puć běše drje předohti. Ale sće jej tola wjele bliže, hač sebi to mysliće — a wona wam. Za woknom sedžo snano was widži, hdyž nimo chwataće. A wo was tež slyši, hdyž čita — nic jenož ze Serbow zańdženosće. A kelko móže sama powědać ze swogeho bohateho nazhonjenja zańdženych lět, ale tež džensnišeho časa, kotremuž je cyle přiwobročena, hdyž tež snano nic přeco přichilena.

To smě abo móže jenož čłowjek, kotryž je wobchowal strowy a jasny rozum a kotryž nihdy njeje był a džensa hišće njeje samotnik, ale hłuboko zwjazany z cyłkom, narodnym kaž z cyrkwinskim a wosadnym. Tak je to wona jako džewjećdzesatnica, zo móhli rjec, zo je wona naša wšitkich susodžinka, bóle sćicha, ale čím swěrnišo.

Čłowjekej, tohodla hižom wopomnjeća hódnemu, dokelž sam nihdy njeje přestal lubje a na dostojne wašnje a z džakownosću so dopominać na našich prjedownikow, tak na příklad tež a rady na něhdyšeho tak wuznamneho a česceneho Njeswačidskeho fararja Jakuba, pola kotrehož je hišće, ale drje jako poslednja pačerka po rjanym, zdobnym starym wašnju nosyła „plachćičku“ — jej na tutym jeje wuznamnym dnju prajachmy:

„Džewjećdzesatnica! Wy budžeće swjećić nic runjowon tak kaž wuznamni, „prominentni“ ludžo. To my však nimamy „format“ za tym, ale drje bóle format wšedneho čłowjeka, ale po nazhonjenju nic chudšeho.

To však njewotwisuje wot wobstojnosćow a časow — a te běchu wšelake —, ale to je wěc „znutřkowneho formata“. A cyle za tym, kajki tón budže, tak budže každy, kotryž je docpěl wyšinju, móc wróćo zhladować: Što abo kelko je so jemu dopjelnilo w jeho žiwjenju a budže bóle abo mjenje bohaty.

90nik je čłowjek na wyšinje swogeho žiwjenja a nic potajkim jenož po lětach, ale tež abo snano bóle hišće po nazhonjenju. Wón je bóle abo mjenje spokojom ze swojimi lětami — cyle za tym, z čim je je wupjelnil, abo hač je sebi myslil, zo móže abo dyrbi je sebi scyła sam wupjelnić.

Štož, tajku wyšinju docpěwši a so na njej rozhladuju, hišće raz widži wyšinju a nižiny, kotrež je překročil w swojim žiwjenju, móže być spokojny tež při wšěch čězach staroby a budže naposledk džakowny za wobojje: za wšo dobre a wozbožace runje kaž tež za to, štož jeho tyšeš. Wón to budže, chce-li a móže-li rjec: „Z jeho hnady smy brali hnadu po hnadže.“

A tajki džewjećdzesatnik — na wyšinje — njezhladuje jenož wróćo, ale tež doprědka nic so rudžo, swojeje staroby dla drje so druhdy strachuje, ale pokojny (za to wužiwaymy po němskim słowo „gelassen“), dokelž je wěsteje a wjesoleje nadžije; přetož wón wočakuje jeho adwent a slyši: „Pozběhńće swoje hłowy, dokelž so waše wumozženje přibližuje!“

Pomhaj Bóh, časopis ewangelskich Serbow. — Wuchadža jónkróć za měsac z licencu č. 417 Nowinarskeho zarjada pola předsydy Ministerskeje rady NDR. — Rjaduje Konwent serbskich ewangelskich duchownych. — Hłowny zamołwity redaktor: superintendent Gerhard Wirth - Njeswačidski. — Ludowe nakładnistwo Domowina, Budyšin. — Čiść: Nowa Doba, čišćerka Domowiny w Budyšinje (III-4-9-3478).